

HRVATSKI ZAVOD ZA POLJOPRIVREDNU
SAVJETODAVNU SLUŽBU

VOĆARSTVO

UZGOJNI OBLIK ZA TREŠNJE I ŠLJIVE - POPRAVLJENA PIRAMIDA -

UVOD

Organizirana i smišljena voćarska proizvodnja zasniva se na održavanju odnosa između vegetativne i generativne aktivnosti voćaka.

Rezidbom mladih voćaka trešanja i šljiva oblikujemo uzgojni oblik, a u voćaka u rodu održavamo povoljnu ravnotežu između rasta i rodosti.

Uzgojna rezidba počinje odmah nakon sadnje. Ima za cilj da u tijeku 4-5 godina daje željeni oblik krošnje s dobro raspoređenim osnovnim (skeletnim) granama sposobnim da bez lomova ponesu i donesu najveće prirode.

Rezidba je potpuno ovisna o čovjeku.

Alat za rezidbu treba biti oštar i dezinficiran.

Za suvremenu proizvodnju trešenej i šljiva najprihvatljiviji je prostorni oblik popravljena piramida. To je kombinacija vretenaste piramide i vaze.

Voćnjaci trešanja i šljiva ne zahtijevaju armaturu.

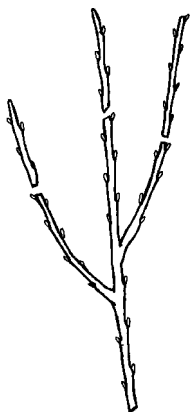
OSNOVE REZIDBE

Rezidbom se, obično, grane ne prikraćuju, nego se odstranjuju.

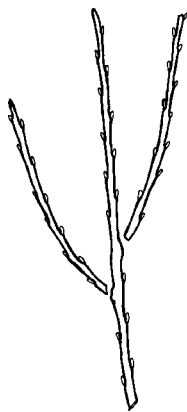
Prikraćuju se samo sadnice nakon sadnje, na visinu formiranja krošnje, te one grane iz kojih želimo izazvati grananje postranih pupova.

Odstranjivanjem grana odstranjujemo konkurentne grane i forsiramo rast ostavljene mladice.

Intenzitetom rezidbe, tj. količinom odstranjenog drveta i oštrinom reza određuje se kondicija, bujnost i rodost voćke.

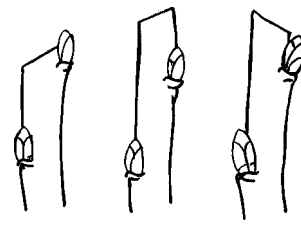
Crtež 2.:
Prikraćivanje grana.

Crtež 3.:
Odstranjivanje grana.

Crtež 4.:
Pravilan rez jednogodišnjeg izboja.

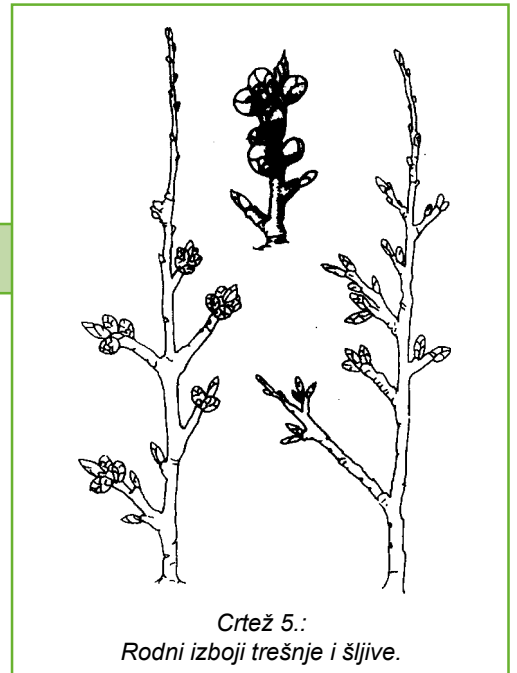
Crtež 5.:
Prikazi loših rezova.

Oštrom rezidbom dobiva se više vegetativnih, a manje rodni pupova. Slabijom rezidbom ili izostankom rezidbe razvija se voćka manje bujnosti i slabije kondicije, što dovodi do neujednačena rodost. Uravnoteženost vegetativnih i rodni pupova postiže se samo pravilnom rezidbom.

MORFOLOGIJA

Trešnje i šljive rode na jednogodišnjim granama različite duljine, i to na dugim mladicama, na kratkim rodni granama ili na svibanjskim kiticama.

Crtež 5.:
Rodni izboji trešnje i šljive.

KARAKTERISTIKE POPRAVLJENE PIRAMIDE

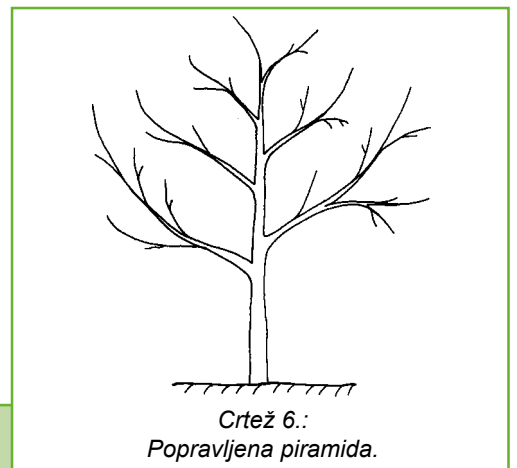
Popravljen piramida osigurava čvrst kostur i dobro osvjetljenje krošnje.

Visina je debla 80 do 90 cm.

Provodnica završava uspravnom produljnicom.

Na provodnici se uzgaja 4 do 8 postranih kosturnih grana u spiralnom rasporedu, međusobno po visini razmaknutih 20 – 40 cm.

Na visini uzgoja provodnica se odstranjuje te voćka završava zadnjom postranom granom.

Crtež 6.:
Popravljen piramida.

FORMIRANJE UZGOJNOG OBLIKA

Prva godina uzgoja

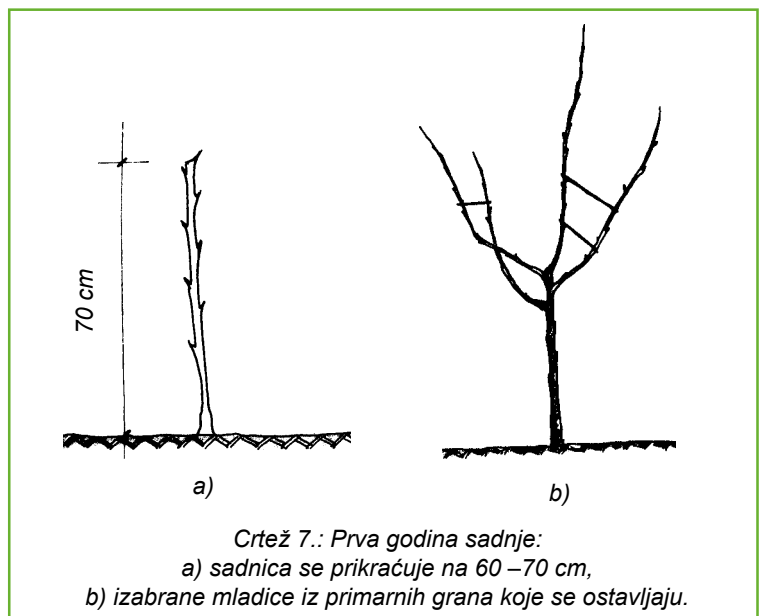
Sadnicu prikraćujemo za 30 cm više nego je predviđena visina debla.

Ako je rast u prvoj godini izrazit, odabiru se dvije ili tri primarne grane duljine 60-70 cm. Tijekom lipnja svijaju se pod kutom od 45°, a ostale se ne diraju.

Čim započne rast mladica, na 5 do 10 cm pinciraju se sve mladice koje su ispod prve etaže. Također se pinciraju i sve mladice pri vrhu provodnice.

Pinciranje provodnice radi dobivanja mladica za formiranje ostalih etaža može se obavljati ako je rast jako bujan, i to do početka lipnja.

Suvišne bujne mladice, koje bi mogle postati konkurenti osnovnim granama, svijaju se od polovice srpnja u luk, osobito u gornjem dijelu krošnje, gdje se nalaze mladice odabrane za osnovne grane.

a)

b)

Crtež 7.: Prva godina sadnje:
a) sadnica se prikraćuje na 60–70 cm,
b) izabrane mladice iz primarnih grana koje se ostavljaju.

Druga godina uzgoja

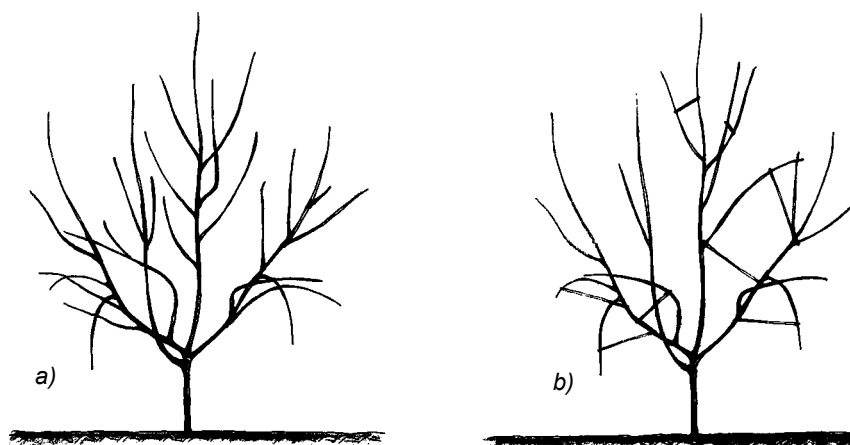
U veljači, prije početka kretanja vegetacije, obavlja se osnovna rezidba i oblikuju se etaže.

Provodnica se reže 40 cm od gornje osnovne grane.

Ako prethodne godine nisu svijene konkurentne grane, one se odrežu do osnove.

U vegetaciji, sve do početka lipnja, treba pincirati mladice (rez u zeleno) u blizini vrha, da bi produljnice osnovnih grana što brže rasle.

Od izraslih mladica na etažama izabiremo najpovoljnije postrane grane, a ostale odstranjujemo do osnove.

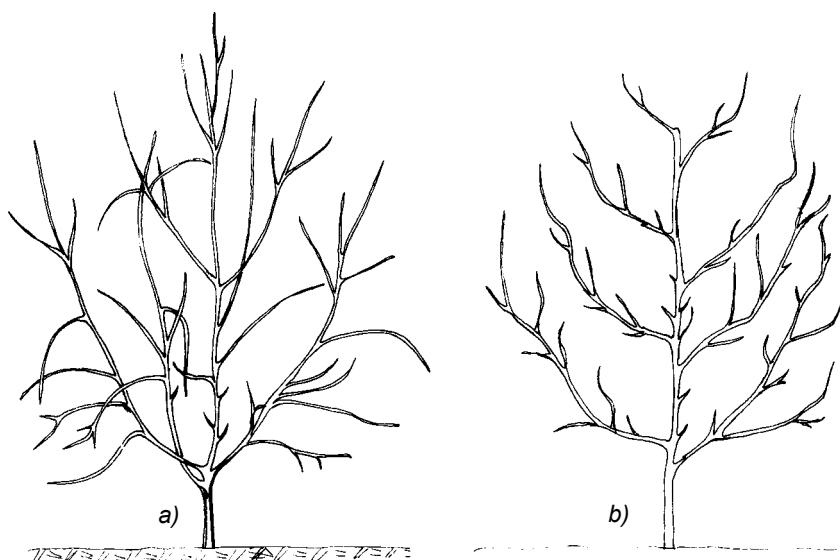
Crtež 8.: Druga godina oblikovanja popravljene piramide:
a) šljiva prije rezidbe, b) izbor mladica za primarne grane.

Treća godina uzgoja

U trećoj godini nastavlja se odabir osnovnih etažnih grana, a na drugim osnovnim granama odabiru se i uzgajaju sekundarne grane, koje su smještene bliže provodnici.

Provodnica se skraćuje na visinu zadnje etaže.

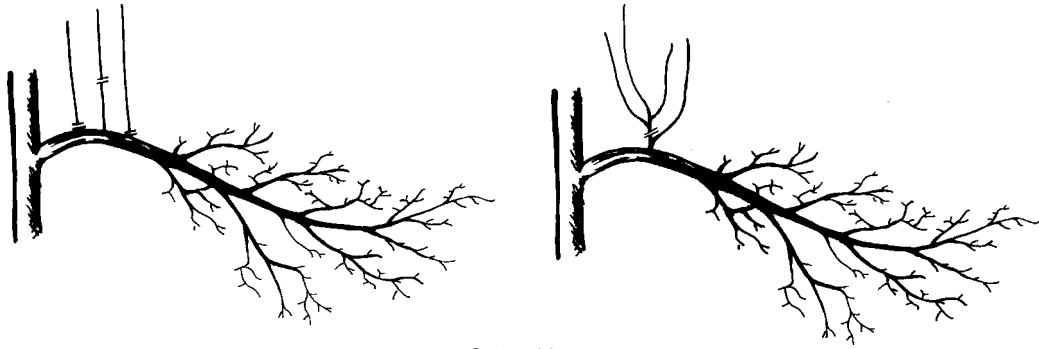
U ovoj godini oblikovan je uzgojni oblik.

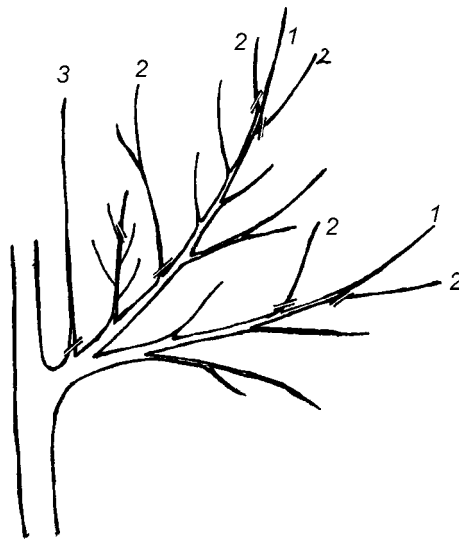
Crtež 9.: Treća godina uzgoja:
a) šljiva prije zimske rezidbe, b) oblikovana krošnja.

Četvrta i ostale godine uzgoja

Preporučuje se da se u idućim godinama uzgoja, nakon oblikovanja uzgojnog oblika, više koristi rez u zeleno (pinciranje - za prorjeđivanje i čišćenje krošnje), a manje osnovna rezidba. Ona izaziva pojavu vodopija što se nepovoljno odražava na rodnost voćke.

Crtež 10.:
Pravilno uklanjanje tzv. vodopija.

Crtež 11.: Uređenje grane – oblik oštrokutog trokuta:
a) vrhovi skeletnih grana, b) grane koje se odstranjuju, c)
vodopije koje se obvezatno odstranjuju.

ZAKLJUČAK

Samo pravilnom rezidbom postiže se redovit urod.

Odgovorni urednik: dr. sc. Ivan Katalinić

Grafička priprema: Damir Ravlić

Tisak: FiLeDaTa, Zagreb

Nakladnik:

Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu

Ulica grada Vukovara 78 • 10000 Zagreb

telefon: (1) 61 06 190 • fax: (1) 61 09 140

e-mail: hzpss@agr.hr

http://www.agr.hr/hzpss/

Za detaljnije informacije obratite se savjetniku HZPSS